

SW NIHAO

JUNE 2025

DUE DILIGENCE

Shan Shan
山山

Wei Wei
威威

Finance Due Diligence • Tax Due Diligence
Legal Due Diligence • Sustainability Due Diligence • Statutory Audit

NIHAO 你好
FAITH 信仰

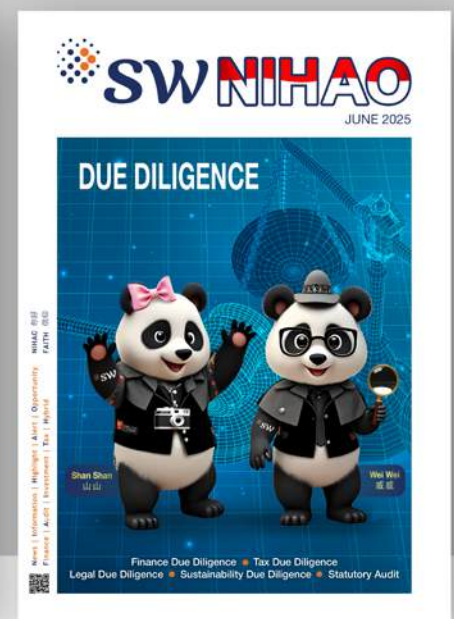
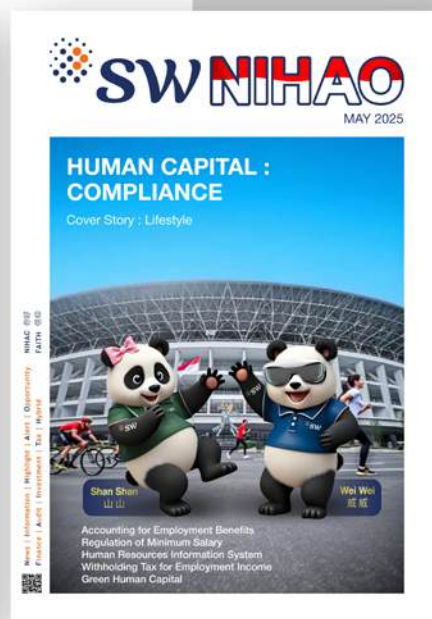
News | Information | Highlight | Alert | Opportunity
Finance | Audit | Investment | Tax | Hybrid

FOR YOUR COLLECTION

Free download

sw-indonesia.com

MANAGING PARTNERS

Michell Lie

CEO SW INDONESIA

Agustinus Sugiharto

KAP Suharli, Sugiharto & Rekan

Vonny Huryawanto

SW Tax Consulting

Yuliana Setiawati

SW Business Advisory

Thomas Giam

SW Digital Solution

Agustinus Prajaka

SW Counselors at Law

Febryanti Simon

SW Sustainability Center

TEAM EDITORS

Regina Wen

Editor in Chief

Wayne Pakpahan

Editor for Audit

Fanny Yasha

Editor for Advisory

Bella Siboro

Editor for Law

Hartanto Wen

Editor for Chinese Articles

Cindy Huang

Editor for Chinese Articles

Ryan Fatah

Editor for Layout and Decision

CONTACT US

info@shinewing.id

sw-indonesia.com

Jakarta

UOB Plaza, 34th Floor
Jl. MH Thamrin Kav.8-10
Jakarta Pusat 10230
(+62 21) 2993 2162

Tangerang

Unity Building, 3rd Floor
Jl. Boulevard Gading Serpong M5/21
Tangerang 15810
(+62 21) 2222 0200

Surabaya

Spazio Building, 5th Floor
Jl. Mayjend Yono Suwoyo Kav.3
Surabaya 60226
(+62 31) 9914 1222

f SW Indonesia

in SW Indonesia

@shinewing.indonesia

DUE DILIGENCE

Finance Due Diligence

财务尽职调查

Uji Tuntas Keuangan

Tax Due Diligence

税务尽职调查

Uji Tuntas Perpajakan

Legal Due Diligence

法律尽职调查

Uji Tuntas Legal

Sustainability Due Diligence

可持续发展尽职调查

Uji Tuntas Keberlanjutan

Statutory Audit

法定审计

Audit Wajib

Financial Due Diligence

ARTICLE BY Sonny Christian

EMAIL sonny.christian@shinewing.id

Financial Due Diligence (FDD) is a critical process in strategic corporate actions such as mergers, acquisitions, and investments. It aims to assess a company's financial health, uncover hidden risks, and evaluate transaction feasibility. The process involves analyzing assets, liabilities, cash flows, and compliance with accounting standards. FDD benefits both buyers and sellers by enhancing transparency, strengthening negotiation positions, and speeding up transactions. It requires a multidisciplinary professional team and serves as a key foundation for accurate, informed business decisions.

The era of globalization and digitalization has driven cross-border corporate actions. Multinational corporate actions have given rise to business transactions such as mergers, acquisitions, credit arrangements, investments, or business models involving strategic partnerships.

The accuracy of financial information is a crucial factor and often a game-changer in professional corporate actions. The involvement of professionals in such strategic transactions is essential.

One of the key stages in a professional corporate action is Financial Due Diligence (FDD). Financial due diligence is a comprehensive investigation of a company's financial condition, aimed at assessing the reasonableness of data, uncovering hidden risks, and ensuring that there are no surprises that could harm the buyer or investor in the future.

This process includes examination of the quality of assets, quality of liabilities, quality of earnings, cost of quality, relevance of elements in historical financial statements, cash flows, capital structure, and compliance with applicable accounting standards. In other words, FDD aims to provide a complete picture of the actual financial condition of the transaction target.

FDD is not only required in large-scale corporate acquisitions, but also in various other business scenarios, such as: Mergers (combining two companies into a new entity), Acquisitions (taking over part or all of another company's shares), Equity investments (share purchases by institutional investors), Spin-offs (separation of a business unit from the parent company), Split-offs, where parent company shareholders exchange their shares for shares in the new separated company.

In all of these scenarios, FDD becomes a critical tool for making well-informed, data-driven decisions.

Due diligence is not only important for buyers or investors. Sellers also have a vested interest in involving professional financial consultants to prepare accurate and transparent financial data, including responding to inquiries from the buyer's FDD team.

For buyers, FDD provides assurance that the data presented is not misleading. Through FDD, buyers can assess the fairness of the valuation, identify risks—such as hidden debt, tax obligations, or non-recurring income—and realistically evaluate investment feasibility.

Meanwhile, for sellers, FDD helps minimize negative findings that could reduce valuation, strengthen their position in negotiations, and speed up the transaction process. A seller who proactively conducts FDD demonstrates readiness and professionalism in the eyes of investors.

Executing FDD requires expertise across multiple disciplines. Typically, an FDD team consists of professionals with backgrounds in finance, accounting, and taxation. Some financial practitioners also hold professional certifications such as Certified Public Accountant (CPA), Chartered Financial Analyst (CFA), and Certified Internal Auditor (CIA).

The presence of competent experts in the fields of Finance, Accounting, and Taxation (FAT) is key to detecting potential risks, undisclosed liabilities, and possible fraud.

Some financial consultants even make integrating these expertise areas into their key value proposition—such as in the services offered by **SW Business Advisory**, a business unit of **SW Indonesia**, which has extensive experience in managing FDD processes for a wide range of clients.

Generally, the FDD process begins with defining the scope and objectives of the due diligence. This is followed by the collection and analysis of historical and projected financial data, including income statements, balance sheets, cash flow statements, and financial notes.

The next steps include assessing asset and revenue quality, identifying non-recurring transactions, evaluating working capital and funding structure, and reviewing potential contingent liabilities such as tax, litigation, or contractual agreements.

The FDD team also examines financial trends and ratios, evaluates the effectiveness of internal controls, and assesses regulatory compliance. The results of this process are compiled into a report containing findings and recommendations, tailored to the needs of the users—be they buyers, investors, or internal management.

It is important to note that the FDD methodology is flexible and unique. Adjustments need to be made based on the complexity of the transaction and the characteristics of the industry under review.

In today's increasingly dynamic and competitive business environment, financial due diligence is no longer just a formality. It is a strategic necessity to avoid critical mistakes in investment decision-making. Due diligence carried out thoroughly by a competent team will serve as a solid foundation for maintaining trust, accuracy, and business sustainability in the future.

SW

Tax Due Diligence

ARTICLE BY Rani Widianti

EMAIL rani.widianti@shinewing.id

In the dynamic landscape of modern business, Tax Due Diligence (TDD) serves as a critical instrument for identifying potential tax risks prior to corporate actions such as mergers, acquisitions, or strategic investments. TDD not only uncovers hidden risks that may jeopardize a deal but also functions as a key tool in assessing a company's fiscal health. Its findings can significantly influence the direction of negotiations, from price adjustments to the potential cancellation of a transaction. In practice, professional tax consultants play a strategic role in safeguarding the interests of both buyers and sellers. Beyond mere compliance, TDD enhances a company's credibility in the eyes of investors and regulators, while reflecting sound corporate governance. Therefore, before signing any major agreement, it is essential to ensure that all risks—especially tax-related ones—are clearly identified and well understood.

In the business world, no one wants to buy a cat in a sack. Especially when billions of rupiah are at stake in corporate actions, such as mergers, acquisitions, or strategic investments.

This is where Tax Due Diligence (TDD) plays an important role. The TDD process is like a “thorough check” of a company’s tax condition before a business deal is finalized.

The purpose of TDD is to comb through any potential tax risks that could burden the buyer or investor in the future. Don’t let past mistakes—hidden neatly in a pile of tax documents—turn into a costly time bomb after a business transaction is agreed upon.

TDD is more than just an administrative routine. It is a crucial instrument that helps decision-makers fully understand the “fiscal health” of a company. In many cases, TDD results can alter the trajectory of negotiations—lowering valuations, delaying transactions, or even canceling corporate actions entirely.

In addition, tax due diligence can also be an indicator that a company is managed according to good governance principles and tax compliance. Companies with tidy tax administration are more likely to earn the trust of investors, strategic partners, and authorities.

TDD must be conducted by competent professional tax practitioners. In Indonesia, registered professional tax practitioners have a Certified Tax Consultant (CTC) and have a Tax Consultant practice license from the Ministry of Finance of the Republic of Indonesia.

A Tax Consultant is one of the financial professions required in professional corporate actions. A Tax Consultant needs to be engaged by the prospective acquiring company (Buyer Side), as well as by the target company (Seller Side).

For the Buyer Side, the Tax Consultant will help protect them from the risk of the acquired company’s past tax liabilities, which could potentially occur after the business transaction is finalized. While for the Seller Side, the Tax Consultant will help protect the buyer from negotiation pressure, where tax risks as part of pressing the selling price in the process of negotiating the transaction value.

Broadly speaking, TDD consists of the following stages:

1. Document Collection
This is the initial stage, where the testing team collects various data—starting with financial statements, monthly and annual tax returns, tax payment receipts, to transaction records related to tax aspects.
2. Document Analysis
The collected documents are then reviewed to identify potential discrepancies, unfulfilled tax obligations, or loopholes that could lead to tax liabilities and/or disputes.
3. Interview and Confirmation
For complicated transactions, the Tax Consultant team clarifies directly with the company’s management or tax staff.
4. Report Preparation
All findings are summarized in a report that may take the form of an executive summary for strategic purposes, or a comprehensive report for internal audit purposes.
5. Follow-up
Based on the report, the company can develop risk mitigation strategies, renegotiate transactions, or improve overlooked tax compliance.

SW Tax Consulting understands that TDD is beneficial to decision-makers on both the Buyer and Seller Side. These benefits touch on various important aspects of decision-making:

1. **Uncover Hidden Risks**
Many cases demonstrate that unrecorded tax liabilities can become a huge burden after an acquisition.
2. **Basis for Rational Decision-Making**
With clear tax information, management has a strong foundation to decide whether to proceed with a transaction.
3. **Price Negotiation Tools and Protection Clauses**
Findings from the TDD can be used to renegotiate valuations, or draft indemnity clauses that protect the buyer from future risks.
4. **Ensure Regulatory Compliance**
In an era of information disclosure and increased fiscal scrutiny, tax compliance is a competitive advantage.
5. **Avoid Tax Sanctions and Fines**
By recognizing vulnerable points early on, companies can improve compliance and avoid fines from tax authorities.

In an increasingly competitive business landscape, a company's ability to map and manage tax risks is a significant advantage. TDD is not just a checking process, but a form of corporate readiness to face the future with greater safety and measurability. Therefore, before entering into any major agreement, make sure all aspects, particularly tax matters are thoroughly addressed.

SW

Legal Due Diligence

ARTICLE BY Bella Amanda

EMAIL bella.siboro@shinewing.id

Legal Due Diligence (LDD) is a thorough legal investigation process of a company, assets, or entity that is the object of a transaction, aiming to identify hidden legal risks. LDD covers the examination of document legality, licensing status, asset ownership, important contracts, and legal dispute records. This process is crucial in corporate actions such as acquisitions and investments, helping companies map potential risks from the outset and make informed decisions. LDD must be conducted by competent legal practitioners and includes stages such as understanding the scope of work, collecting and analyzing documents, interviews, and preparing the LDD report. The importance of LDD also aligns with the principle of prudence in Law No. 40 of 2007 concerning Limited Liability Companies. Therefore, having competent legal counsel is essential to support the company's objectives in corporate actions that involve LDD.

Jakarta — The business world moves quickly. In a matter of days, sometimes even hours a decision can have a significant impact. Every important decision, especially those related to corporate actions such as mergers, acquisitions, investments, credit, or restructuring, should not rely solely on internal calculations and business intuition.

One crucial step that often serves as a guideline in corporate actions is Legal Due Diligence (LDD). For a long time, LDD has been regarded as a key legal protection measure that should not be overlooked in business transactions.

Legal Due Diligence is a comprehensive legal investigation process of a company, asset, or entity that is the subject of the transaction. Its clear objective is to ensure that there are no hidden legal risks that could become a ticking time bomb in the future.

In practice, LDD covers many aspects. From reviewing the legality of corporate documents, licensing status, and asset ownership, to evaluating important contracts and the company's track record of legal disputes whether ongoing, potential, or resolved.

With LDD, companies can move forward with greater confidence, knowing that potential risks have been identified early. It is not uncommon for LDD findings to lead management to withdraw from a transaction when the risks are deemed too significant.

This is also in line with the spirit of Law Number 40 of 2007 on Limited Liability Companies, which emphasizes the importance of the principle of prudence and the protection of shareholder interests.

LDD is not merely a formality, it is highly technical and crucial. It must be carried out by competent legal practitioners, typically legal consultants with experience in corporate law, investment, or capital markets.

In general, the LDD methodology consists of several stages:

1. Defining the Scope of Work
The legal consultant and the client collaborate to clarify the transaction's goals, business context, and the scope of the review.
2. Document Collection
The legal consultant team requests a list of required documents, typically including the deed of establishment, articles of association, licenses, financial statements, key contracts, proof of asset ownership, and legal case records.
3. Document Analysis
The documents received are thoroughly analyzed to identify legal loopholes, potential defaults, regulatory violations, or inconsistencies with prevailing laws and regulations.
4. Management Interviews
In some cases, the legal consultant team also interviews the management or relevant parties to obtain clarification.
5. Preparation of the LDD Report
The findings are compiled into an LDD report containing key issues and strategic recommendations.

In several Legal Due Diligence (LDD) engagements, the legal team at SW Indonesia uncovered that the target company was involved in ongoing court disputes, critical information that had not been disclosed by the target's management (Seller Side) during the early stages of the acquisition process.

In another case, SW Counselors at Law was appointed to assist the target company's management (Seller Side) throughout the LDD process. The legal consultants supported the management in responding to inquiries from the acquiring party's legal team (Buyer Side), which included preparing documents, addressing legal questions, and clarifying issues raised during the review.

These examples highlight the importance of having a competent legal team by your side, especially when LDD is a required step in your corporate action to help safeguard your interests and ensure a smooth transaction.

SW

Sustainability Due Diligence

ARTICLE BY Febryanti Simon

EMAIL febryanti.simon@shinewing.id

Sustainability Due Diligence (SDD) is a comprehensive evaluation mechanism designed to proactively assess ESG risks and impacts, both within internal operations and across the supply chain. Unlike a Sustainability Report, SDD is preventive in nature and is used to identify potential risks before strategic decisions are made. The process involves analysis based on global standards such as GRI, UNGPs, and OECD Guidelines. SDD helps companies enhance transparency, reputation, and regulatory compliance. As such, SDD serves as an integral part of a responsible sustainability strategy.

Global developments have compelled the business world to implement and report on sustainability initiatives. Scope 1 and Scope 2 in the decarbonization journey are now commonly addressed through awareness, strategy, governance, reporting, and assurance. Currently, the focus of sustainability is expanding to Scope 3, which incorporates sustainability into the company's supply chain or end-to-end business processes from upstream to downstream.

Companies listed on the capital market in Indonesia are required to prepare and publish a sustainability report. This obligation is regulated under the Financial Services Authority Regulation (POJK) Number 51/POJK.03/2017 concerning the Implementation of Sustainable Finance for Financial Service Institutions, Issuers, and Public Companies, as well as the OJK Circular Letter Number 16/SEOJK.04/2021 regarding the Form and Content of the Annual Report of Issuers or Public Companies.

The Sustainability Report aims to inform the public about a company's performance in terms of sustainability, including environmental, social, and governance (ESG) aspects. Many companies claim to have implemented ESG initiatives and prepared sustainability reports, with some even having their reports assured.

As developments progress, ESG or decarbonization claims are no longer sufficient with just measurement and assurance. Going further, sustainability consultants from SW Sustainability Center have developed and now offer Sustainability Due Diligence (SDD). This service was created in response to growing global demand and even pressure for greater transparency and integrity in an entity's sustainability practices.

In the near future, the need for Sustainability Due Diligence (SDD) will become increasingly critical as an essential mechanism to verify, control, and ensure that business practices are truly aligned with genuine sustainability principles. SDD serves as a comprehensive evaluation system for assessing ESG risks and impacts both within internal operations and across the company's supply chain to distinguish between authentic commitments and mere cosmetic claims.

Ideally, SDD should be conducted prior to making strategic decisions such as supplier selection, market segmentation, mergers and acquisitions, project financing, partner selection, or new product development. However, the best practices indicate that SDD can also be carried out periodically as part of a company's governance and risk management processes.

It is important to distinguish between Sustainability Due Diligence (SDD) and Sustainability Report preparation services. While the preparation of a Sustainability Report aims to help companies communicate their ESG performance to the public, typically in the form of an annual report based on standards such as GRI or IFRS S1/S2; SDD functions more as a preventive investigation focused on identifying hidden risks and potential future ESG impacts. A Sustainability Report serves as a tool for sustainability communication, whereas SDD acts as a mechanism for sustainability control. Both are essential, but they are applied at different stages of the business journey.

To ensure that the SDD process is carried out effectively, companies need partners who understand the complexity of ESG issues and apply a risk-based analytical approach. This is where sustainability professionals play a crucial role as strategic partners in delivering comprehensive and independent Sustainability Due Diligence.

Sustainability consultants should bring together a multidisciplinary team with expertise in ESG strategy, risk assessment, and stakeholder engagement. The SDD team is not only responsible for conducting evaluations but also for helping clients identify the most impactful areas for improvement that affect their business reputation and long-term sustainability.

Sustainability consulting teams must recognize that every company operates under different dynamics. Therefore, the SDD process is designed to be broadly applicable across various locations and industry contexts. It can be carried out across all operational sites and throughout the company's supply chain, whether domestically or across borders.

Flexibility in working methods allows sustainability consultants to support clients both online and onsite, depending on the client's needs and location. This approach ensures that each ESG assessment is targeted and relevant to the specific risks and opportunities faced by the organization.

The methodology used in SDD includes both qualitative and quantitative approaches, starting from document review, in-depth interviews, and field observations to benchmark against global standards such as the GRI (Global Reporting Initiative), the UNGPs (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights) which emphasize corporate responsibility to respect human rights and the OECD Guidelines.

The analysis covers areas such as environmental impact, human rights, labor practices, anti-corruption, governance, and other social aspects that affect business sustainability.

As part of the services offered by SW Sustainability Center, clients receive not only analysis but also actionable solutions, delivered through a structured report that includes ESG risk mapping, recommendations for policy and operational improvements, regulatory readiness assessments, and an executive summary ready for communication with investors and stakeholders. In addition, workshops or debriefing sessions are conducted to ensure that the due diligence results can be effectively implemented.

Managing ESG risks is no longer optional, it is a necessity. Through SDD, companies can take control of their future with measured, strategic, and responsible actions. The involvement of professional sustainability consultants serves as a reliable partnership, supporting clients in making sustainability a core part of their business strategy not just a complementary effort.

SW

Statutory Audit

ARTICLE BY Centya Octavia

EMAIL centya.octavia@shinewing.id

In the Due Diligence (DD) process, professionals performing various kinds of DD request the results of an Audit of Historical Financial Statements, or commonly referred to as a Statutory Audit. A statutory audit is a legally required review of a company's financial statements and records, conducted by an independent external auditor to determine whether an organization provides a fair and accurate picture of its financial position. This mandatory audit must be conducted annually. Based on the audit methodology, the stages of a mandatory corporate audit include preliminary examination, risk assessment, risk response, audit completion and reporting. The end result of a statutory audit usually refers to a formal document in the form of an Independent Auditor's Report and Management Letter, which the auditor must provide to the audited entity.

In a professional corporate action, the Due Diligence (DD) process is an integrated part that must be carried out to secure the interests of both the Buyer and the Seller. DD can be in the form of Financial Due Diligence (FDD), Tax Due Diligence (TDD), Legal Due Diligence (LDD), Sustainability Due Diligence (SDD) or even other due diligence such as Information Technology Due Diligence (IT DD) in businesses that rely on the integration of Information Technology.

In the Due Diligence process, the professionals implementing various types of DD request the results of the Audit of Historical Financial Statements, or generally called the Statutory Audit.

A statutory audit is a legally required review of a company's or government's financial statements and records, conducted by an independent external auditor to determine whether an organization provides a fair and accurate view of its financial position. This type of audit is mandated by law for certain types of companies, such as public limited company, and aims to improve governance, transparency, and confidence in reported financials.

This statutory audit is a legal requirement and must be conducted annually. The purpose is to provide transparency and accuracy of financial information to stakeholders. Companies are required to undergo an annual audit prescribed by law unless they qualify for an audit exemption.

Compliance is one of the primary reasons why companies undergo statutory audits. Understanding changes in regulations can be very time-consuming, and with the increasing number of regulations and regulatory requirements, poor compliance can result in significant risks to your business. External auditors can identify areas of weakness and irregularities, offering guidance ahead of potential changes in accounting requirements. Evaluation of internal systems and controls gives auditors a better understanding of your business processes, as a foundation for efficiency and transparency.

Another advantage of audits is that they ensure accountability of workers who are responsible for maintaining financial integrity within the company. Audits can uncover irregularities and consequently act as a potential deterrent to fraud.

The auditor independently verifies that an organization's financial statements show a true and fair view of the company's financial position as at the year-end date and the results for the year then ended. This provides credibility to clients, shareholders, lenders, and potential buyers, although the auditor has sole responsibility to the shareholders and is not responsible for reliance placed by any party on the financial statements.

Statutory audits are always conducted by an independent (external) auditors appointed by the company or relevant institution. These auditors are usually members of a public accounting firm (KAP) or audit firm that has professional qualifications. Auditors examine financial statements and documents for errors, fraud, and inconsistencies.

This process also includes an assessment of the company's internal controls and procedures. The independent auditor is responsible for providing an independent opinion on the accuracy and truthfulness of the company's financial statements.

Based on the audit methodology, the Company's mandatory audit stages are as follows:

1. Preliminary Engagement

Before the auditor determines the nature and extent of testing to be performed, the auditor must understand conditions or situations that, if they occur during the early stages of an audit, could hinder the auditor's ability to plan and carry out the audit effectively, thereby making it impossible to reduce the risk to an acceptable level.

2. Risk Assessment

The auditor must obtain an understanding of the entity and its environment, including the entity's internal controls, to identify and assess the risks of material misstatement, whether due to fraud or error, at the financial statement level and the assertion level.

3. Risk Response

The auditor must obtain sufficient and appropriate audit evidence related to the assessed risks of material misstatement, through the design and implementation of appropriate responses to those risks.

4. Audit Completion

The auditor must ensure that there is an adequate basis to draw conclusions regarding the achievement of the overall audit objectives and that the audit has been conducted in accordance with the Professional Standards for Public Accountants (SPAP) as well as the applicable laws and regulations.

5. Reporting

The final stage in the audit process, where the auditor prepares the audit report. The auditor must form an opinion on the financial statements based on the evaluation of conclusions drawn from the audit evidence obtained.

SW Indonesia operates the Public Accounting Firm (KAP) Suharli, Sugiharto & Rekan. KAP Suharli, Sugiharto & Rekan provides audit services for historical financial statements (statutory audit). The primary benefits of using statutory audit services for companies include ensuring the reliability and credibility of financial statements, fulfilling regulatory requirements, enhancing the company's reputation, and assisting in identifying potential issues.

Independent auditors evaluate financial statements and provide opinions, which increases the confidence level of intended users of financial statements such as investors and creditors.

The final result of a statutory audit usually refers to the formal document or output that the auditor must provide to the audited entity or the relevant authorities, in accordance with applicable laws and regulations. The final results provided by SW Indonesia in a statutory audit are:

- Independent Auditor's Report: in the form of opinion on financial statements such as unqualified opinion, qualified opinion, adverse opinion, and disclaimer of opinion.
- Management Letter: contains non-material audit findings, internal control weaknesses, and recommendations for improvement.

Historical Financial Statement Audit is a crucial part of the Due Diligence process in business transactions involving corporate actions (such as mergers, acquisitions, initial public offerings, or major investments), for the following reasons:

1. **Provide a Reliable Financial Overview**
The audit ensures that the financial statements have been prepared in accordance with applicable accounting standards. This gives confidence to buyers, investors, or regulators that the company's financial condition is fairly presented.
2. **Identify Financial and Operational Risks**
The audit helps uncover potential issues such as misstatements of assets and liabilities, uncollectible receivables, errors, fraud, or legal violations. By identifying these risks, stakeholders can assess whether the transaction price is fair or needs adjustment.
3. **Assess Performance and Historical Trends**
Investors or buyers need a strong basis to evaluate a company's profitability, operational efficiency, and growth over time. Audited financial statements provide a valid basis for comparison.
4. **Support Fair Value Assessment**
Audit strengthens the integrity of the data used in the company valuation model so that the valuation results are more credible.
5. **Regulatory Compliance**
In corporate actions, audited historical financial statements are a mandatory requirement from regulators to protect the interests of the public and investors
6. **Increase Third-Party Trust**
Audited financial statements signal that the company is transparent and professionally managed. This is important to attract strategic investors, business partners, or external funding.

Auditing historical financial statements is not merely a formality, but a crucial tool to mitigate risks, strengthen trust, and ensure business transactions are conducted based on accurate and reliable information. In the context of corporate actions, it serves as a foundational element that cannot be overlooked in Due Diligence.

SW

WE ARE HIRING!

JOIN OUR TEAM

Financial Auditor for Banking Industry

Senior | Supervisor | Manager | Director

📍 Jakarta 📍 Tangerang

Apply Now

recruitment@shinewing.id

财务尽职调查

作者 Sonny Christian

邮箱 sonny.christian@shinewing.id

财务尽职调查（FDD）是企业并购、投资等战略性行动中的重要流程。FDD 旨在评估公司的整体财务状况，识别潜在风险，并确保交易的可行性。该流程包括对资产、负债、现金流以及会计准则合规性的分析。FDD 可以提高透明度、增强议价能力并加快交易进程，使买卖双方都能从中受益。FDD 需要一支由多学科专业人士组成的团队，是做出准确商业决策的重要基础。

全球化与数字化时代推动了跨国企业行为的频繁发生。跨国企业行为催生了一些商业交易，如合并、收购、信贷、投资、涉及战略伙伴关系的商业模式等。

财务信息的准确性至关重要，往往对专业企业行为起决定性作用。在这种战略性交易中，专业人员的参与很关键。

财务尽职调查（FDD）是专业企业行为的几个关键阶段中的其中一个。财务尽职调查是对一个公司的财务状况进行全面调查的过程，旨在评估数据的公允性，发现隐藏的风险，并确保未来不会出现可能损害买方或投资者利益的“意外事件”。

这一过程包括审查资产质量、负债质量、收入质量、质量成本、历史财务报表要素的相关性、现金流、资本结构以及适用会计准则的遵守情况。换言之，FDD旨在全面展现交易标的公司的实际财务状况。

FDD不仅适用于大型企业收购，也适用于其他多种商业场景，例如：合并（将两个公司合并为一个新实体）、收购（收购另一家公司的部分或全部股权）、股权投资（机构投资者购买股份）、分拆（将业务单元从母公司中分离）或拆分（母公司股东以其原持有股份置换新拆分公司的股份）。

在上述所有情境中，FDD 都是在充分信息和数据驱动下决策的重要工具。

尽职调查不仅对买方或投资者重要。卖方同样有必要聘请专业财务顾问，来准备准确透明的财务数据，并回应买方 FDD 执行团队提出的问题。

对买方而言，FDD确保呈现的数据不具有误导性。通过 FDD，买方可以评估估值的公允性，识别风险（如隐藏债务、税务或非经常性收益），并真实地衡量投资的可行性。

同时，对于卖方而言，FDD有助于最大程度地减少可能降低估值的负面调查结果，增强谈判优势，并加快交易进程。在投资者眼中，积极进行 FDD 的卖方展现了其充分的准备和专业素养。

FDD 的实施需要跨领域的专业能力。FDD 团队通常由具有财务、会计及税务背景的专业人士组成。一些从业者还持有注册会计师（CPA）、特许金融分析师（CFA）、注册内部审计师（CIA）等专业资格。

在财务、会计与税务（FAT）领域具备专业能力的人员，是识别潜在风险、未披露负债、甚至欺诈行为的关键所在。

一些财务顾问甚至将这些专业领域的整合作为其主要提案价值，例如信永中和商业咨询（SW Business Advisory）提供的服务，作为信永中和印尼所的一个业务单元，其拥有为各类客户管理FDD的丰富经验。

一般而言，FDD的实施始于确定尽职调查的范围和目标。之后，收集并分析历史和预测财务数据，包括损益表、资产负债表、现金流量表和财务附注。

接下来的步骤是评估资产与收入质量，识别非经常性交易，评估营运资本及融资结构，检查潜在的或有负债，如税务、诉讼或合同协议。

FDD 团队同时还审查财务趋势和比率，评估内部控制的有效性和监管合规性。此流程的结果将根据用户（无论是买家、投资者还是公司内部管理层）的需求，以包含调查结果和建议的报告形式呈现。

值得注意的是，FDD 的方法具有高度灵活性与个性化特征，需根据交易的复杂程度及所属行业的特点进行调整。

在如今日益多变且竞争激烈的商业环境中，财务尽职调查已不仅仅是一个形式，而是避免重大投资决策失误的一项战略必要步骤。由专业团队进行的全面的尽职调查，将成为未来维持信任、准确性与商业可持续性的坚实基础。

SW

税务尽职调查

作者 Rani Widiанти

邮箱 rani.widiанти@shinewing.id

在瞬息万变的商业世界中，税务尽职调查（TDD）流程是企业在进行并购或战略投资等行动之前识别税务风险的重要工具。TDD 不仅可以揭示可能影响交易的隐患，还能成为评估公司财务状况的重要工具。TDD 的结果可以决定谈判的方向，从价格调整到交易取消。在实施过程中，专业的税务顾问将充当买卖双方利益的守护者。TDD 不仅仅是一种合规形式，它还能提升公司在投资者和监管机构眼中的地位，同时体现良好的治理。因此，在签署重大交易之前，务必识别并理解所有风险，尤其是税务风险。

没有任何商界人士愿意“买装在袋子里的猫”，当企业行为（例如并购或战略投资）涉及数十亿卢比时，更是如此。

在这种情况下，税务尽职调查（TDD）便扮演着至关重要的角色。TDD的过程如同在商业协议正式签署前，对一家企业的税务状况进行“全面体检”。

TDD的目标是梳理出所有可能在未来对买方或投资者构成负担的税务风险。过去的错误，若隐藏在厚厚的税务文件中，极有可能在交易完成后变成一颗定时炸弹，带来严重损失。

TDD绝非仅是行政性例行公事，而是帮助决策者全面了解企业“财政健康”状况的重要手段。诸多案例表明，TDD的结果能改变谈判方向——调低估值、延迟交易，甚至彻底取消企业活动。

此外，税务尽职调查也是衡量一家企业是否具备良好公司治理和合规税务管理的指标。税务管理清晰有序的企业，更容易获得投资者、战略伙伴及相关监管机构的信任。

TDD必须由具备专业资质的税务从业人员执行。在印度尼西亚，专业注册税务从业人员须持有注册税务顾问证书（BKP），并取得印度尼西亚财政部颁发的税务顾问执业许可证。

税务顾问是专业公司行为中所需的财务职业之一，需受聘于潜在的收购公司（买方）和目标公司。

对买方而言，税务顾问可以协助防范被收购公司过往可能存在的税务责任风险，避免在交易完成后承担额外负担。而对卖方而言，税务顾问有助于降低谈判中的压力，防止税务风险成为压价筹码，确保交易价格的合理性。

总体而言，TDD 包含以下几个阶段：

1. 文件收集阶段
这是初始阶段，调查团队收集各种数据，包括财务报表、月度与年度纳税申报表（SPT）、税款支付凭证，以及与税务相关的交易记录等。
2. 文件分析阶段
详细审阅已收集的文件，以识别潜在的差异、未履行的税务义务，或可能引发税务责任与争议的漏洞。
3. 访谈与确认阶段
针对复杂交易，税务顾问团队直接与公司管理层或税务部门人员澄清与确认。
4. 报告撰写阶段
所有调查发现将汇总整理成报告，可根据需要分为用于战略目的的执行摘要报告，或用于内部审计的全面报告。
5. 后续处理阶段
基于报告结果，公司可制定风险缓解策略、对交易进行重新谈判，或改善此前未充分重视的税务合规问题。

SW Tax Consulting 深知TDD对买卖双方的决策者都有益，具体益处体现在以下多个关键层面：

1. 揭示潜在风险
大量案例表明，未记账的税务责任在并购完成后可能成为重大负担。
2. 提供理性决策依据
清晰的税务信息为管理层决定是否继续交易提供了重要依据。
3. 价格谈判工具和保护条款
TDD的结果可用于重新协商估值，或制定保障买方未来利益的赔偿条款（Indemnity Clause）。
4. 确保合规
在信息披露与税收监管日益严格的时代，税务合规已成为极具竞争力的优势。
5. 避免税务处罚与罚款
通过提前识别风险点，企业可提高合规水平，避免被税务机关处以罚款。

公司的税务风险规划和管理能力是应对竞争日益激烈的商业环境的重要势。TDD不仅仅是一个核查过程，更是公司以更安全、可计量手段应对未来做好的准备。因此，在签署重大协议之前，务必确保所有方面，尤其是税务事项，均已通盘审查。

SW

法律尽职调查

作者 Bella Amanda

邮箱 bella.siboro@shinewing.id

法律尽职调查（LDD）是对作为交易对象的公司、资产或实体进行全面法律调查的过程，旨在识别潜在法律风险。LDD涵盖文件合法性、许可状态、资产权属、重要合同及法律纠纷记录的审查，在并购、投资等企业行为中具有关键作用，能帮助企业预先识别风险图谱并作出明智决策。LDD必须由合格的法律专业人员执行，其标准流程包括：工作范围确认、文件收集与分析、访谈及LDD报告编制。LDD的重要性与印尼《2007年第40号有限责任公司法》规定的审慎原则相一致。因此，在涉及LDD的公司行为中，拥有胜任的法律顾问对于支持公司的目标至关重要。

雅加达——商业世界瞬息万变。短短几天甚至几小时内，一个决策就可能产生重大影响。任何重要决策，尤其是涉及企业兼并、收购、投资、信贷或重组等公司行为时，绝不能仅依赖内部测算和商业直觉。

法律尽职调查（Legal Due Diligence, 简称 LDD）是企业行为中不可或缺的关键环节。长期以来，LDD 被视为商业交易中不容忽视的法律保护措施。

LDD 是对作为交易对象的公司、资产或实体进行全面法律调查的过程。其目的很明确，即确保不存在可能在日后引发法律风险的隐患。

实践中，LDD 涵盖多重维度：从公司文件合法性、许可状态、资产权属、重要合同审查，到法律纠纷记录——包括进行中的、潜在可能发生的，以及已解决的案件。

LDD 增强了企业的信心，因为潜在风险在早期已被识别。不少案例中，LDD 的结果促使管理层决定退出交易，因为所评估的风险过大。

这一点也与《2007年第40号有限责任公司法》的精神相一致，该法强调谨慎原则的重要性以及对股东利益的保护。

LDD 不仅仅是形式上的要求，更是一种关键的技术手段，必须由合格的法律从业者执行——通常是具备公司法、投资或资本市场领域经验的法律顾问。

LDD 的一般方法包括几个阶段：

1. 工作范围确认
法律顾问与客户共同明确交易目标、业务环境及调查范围。
2. 文件收集
法律顾问团队提出所需文件清单——通常包括公司成立契约、公司章程、各类许可证、财务报表、重要合同、资产权属证明，法律案件记录等。
3. 文件分析
全面分析所收到的文件，以识别法律漏洞、违约风险、违规行为或与现行法律法规的冲突。
4. 对管理层的访谈
在某些情况下，法律顾问团队也会对管理层或相关方进行访谈，以获取进一步的澄清。
5. LDD 报告编制
将分析结果整理成 LDD 报告，内容包括关键事项及战略建议。通过提前识别风险点，企业可提高合规水平，避免被税务机关处以罚款。

在一些LDD项目中，信永中和印尼所的法律团队发现目标公司牵涉到正在进行的法庭纠纷，而这一情况在收购的前期磋商中，并未被目标公司管理层（卖方）披露。

又如，信永中和法律顾问曾受聘参与LDD全程，协助目标公司（卖方）的管理层应对收购方（买方）的尽职调查要求，包括文件编制、法律问题解答以及审核涉及的法律事项说明。

这些案例突出了合格法律团队对开展企业行为的重要性，尤其是当企业行为要求开展法律尽职调查时，这有助于保障利益、确保交易顺利进行。

SW

可持续发展尽职调查

作者 Febryanti Simon

邮箱 febryanti.simon@shinewing.id

可持续性尽职调查（SDD）是一种综合性评估机制，旨在主动评估内部运营及供应链中的ESG风险与影响。与可持续发展报告不同，SDD 本质具有预防性，用于在战略决策制定前识别潜在风险。该流程依据 GRI、UNGP s 和 OECD 指南等国际标准进行分析。SDD 有助于企业提升透明度、声誉以及合规性。因此，SDD 是负责任可持续发展战略的重要组成部分。

全球发展促使企业界实施并报告可持续发展倡议。在脱碳进程中，范围1和范围2的减排措施已在意识、战略、治理、报告和鉴证方面得到普遍落实。如今，可持续发展的焦点正扩展至范围3，即将可持续发展融入企业的供应链或整体业务流程，涵盖上下游全环节。

在印度尼西亚资本市场上上市的公司必须编制并发布可持续发展报告。此项义务由《金融服务管理局条例》（POJK）第51/POJK.03/2017号（关于金融机构、发行人、上市公司实施可持续金融的规定）以及《金融服务管理局通告》第16/SEOJK.04/2021号（关于发行人或上市公司年报格式与内容的规定）进行规范。

可持续发展报告旨在向公众披露企业在环境、社会及治理（ESG）等可持续发展方面的绩效。许多公司声称已实施ESG倡议并编制可持续发展报告，部分报告甚至已通过第三方鉴证。

然而，随着发展推进，仅对ESG倡议或脱碳承诺进行数据披露和鉴证还远远不够。为此，SW可持续发展中心的可持续发展顾问进一步开发并推出“可持续发展尽职调查”（Sustainability Due Diligence, SDD）服务。SDD的推出旨在响应全球对企业可持续发展透明度与完整性日益增长甚至强制性的要求。

在短期内，SDD作为验证、控制和确保企业商业实践真正符合实质性可持续发展原则的重要机制，其必要性将日益凸显。SDD的作用是对企业内部运营及供应链中的 ESG 风险、影响进行全面评估，以区分真实的承诺与表面化的宣传。

理想情况下，企业应在供应商选择、市场细分、并购交易、项目融资、合作伙伴选择或新产品开发等战略决策前开展SDD。然而，最佳实践表明，SDD也可以作为公司治理和风险管理流程的组成部分定期开展。

必须明确区分“可持续发展尽职调查（SDD）”和“可持续发展报告编制”服务。可持续发展报告编制旨在帮助企业向公众披露ESG 绩效，通常采用GRI 或 IFRS S1/S2 等标准规定的年报格式；SDD则更像是一种预防性调查，侧重于识别潜在风险和未来可能产生的 ESG 影响。可持续发展报告是可持续发展沟通工具，而SDD是可持续发展管控工具。两者皆不可或缺，但分别适用于企业发展的不同阶段。

为确保 SDD 流程有效执行，企业需要真正理解 ESG 议题复杂性并采用基于风险分析方法的合作伙伴。此时，可持续发展专业顾问的作用至关重要，他们将成为企业实施全面且独立SDD的战略伙伴。

可持续发展顾问应当由具备跨学科背景的专业团队组建，其核心能力需涵盖ESG 战略制定、风险评估及利益相关方协同。SDD团队不仅开展评估工作，更重要的是协助客户识别对其商誉和可持续发展最具影响力的改进领域。

可持续发展顾问团队必须充分认识到不同企业运营模式的差异性。因此，SDD流程设计需确保其具备跨地域、跨行业的普适性，可适用于企业国内外所有运营场所及供应链网络。

工作方法的灵活性使得可持续发展顾问团队能够通过线上或线下方式协助客户，根据客户需求和所在地点进行调整。这种方式确保每次ESG评估都能精准实施，并切合各组织所面临的风险和机遇。

SDD采用的方法论包含定性与定量方法，具体实施流程从文件收集、深度访谈、实地考察，到对标GRI（全球报告倡议组织）、UNGPs（联合国商业与人权利指导原则）——该原则强调企业尊重人权的责任——以及OECD（经济合作与发展组织）指南等国际标准。

可持续发展性顾问的分析将涵盖环境、人权、劳工、反腐败、治理及其他影响企业可持续发展的社会因素。

作为SW可持续发展中心服务的一部分，客户不仅可以获得分析结果，还将得到可直接落地的解决方案。这些内容将通过结构化报告呈现，其中包括ESG风险图谱、政策与运营优化建议、法规合规准备度评估、可直接用于投资者及利益相关方沟通的执行摘要。此外，SW可持续发展中心还将通过研讨会或汇报会的形式，确保尽职调查结果能够得到有效实施。

ESG 风险管理不再是一个可有可无的选择，而是一项必然的责任。通过SDD，企业能够以可量化、战略性且负责任的方式把握发展主动权。专业的可持续发展顾问将成为客户值得信赖的合作伙伴，帮助客户将可持续发展作为其业务战略的核心，而非仅是补充要素。

SW

法定审计

作者 Centya Octavia

邮箱 centya.octavia@shinewing.id

在尽职调查（DD）过程中，执行各种 DD 的专业人员会要求提供历史财务报表审计的结果，通常称为法定审计。法定审计是法律要求的对公司财务报表和记录的审查，由独立的外部审计师进行，以确定组织是否公平准确地反映其财务状况。这种强制性审计必须每年进行一次。根据审计方法，强制性公司审计的各个阶段包括初步审查、风险评估、风险应对、审计完成和报告。法定审计的最终结果通常是指独立审计师报告和管理函形式的正式文件，审计师必须将其提供给被审计实体。

在专业的企业行为中，尽职调查（Due Diligence，简称 DD）是一个必须执行的核心流程，旨在保障买卖双方权益。尽职调查包括财务尽职调查（FDD）、税务尽职调查（TDD）、法律尽职调查（LDD）、可持续发展尽职调查（SDD），甚或其他类型的尽职调查，如依赖信息技术整合的企业的信息技术尽职调查（IT DD）。

在尽职调查过程中，执行各类尽职调查的专业人士会要求提供历史财务报表的审计结果，即通常所称的法定审计的结果。

法定审计是法律规定的对公司或政府财务报表和记录的审查，由独立的外部审计师进行，旨在验证其财务状况披露的真实性与公允性。法律规定某些类型的公司（如上市公司）必须进行此类审计，目的是提升治理水平、透明度以及对所报告财务信息的信任度。

法定审计是一项法律要求，必须每年进行。其目的在于为利益相关方提供透明且准确的财务信息。除非符合审计豁免条件，否则公司必须依据法律规定接受年度审计。

合规性是企业进行法定审计的主要原因之一。了解法规变化可能非常耗时，法规和监管要求也在不断增加，而合规性差可能会给企业带来重大风险。外部审计师可以发现薄弱环节和违规行为，并在会计准则可能发生变更之前提供指导。对内部系统和控制的评估能让审计师更好地理解您的业务流程，为提高效率和透明度奠定基础。

审计的另一个好处是，它可以确保公司内部负责维护财务诚信的员工承担起相应的责任。审计可以发现违规行为，从而对欺诈行为起到潜在的威慑作用。

审计师会独立验证企业的财务报表是否真实、公允地反映了截至年度末的公司财务状况以及该年度的经营成果。这种验证可为客户、股东、贷款机构及潜在买家提供信任保障，尽管审计师只对股东负责，不对任何一方对财务报表的依赖负责。

法定审计通常由独立（外部）审计师执行，审计师由公司或相关机构指定。这些审计师通常来自具有专业资质的会计师事务所或审计事务所。审计师将审查财务报表和相关文件，以识别错误、欺诈行为以及不一致之处。

该过程还包括对公司内部控制和程序的评估。独立审计师负责对公司财务报表的准确性和真实性出具独立意见。

根据审计方法，公司法定审计的各个阶段如下：

1. 初步审查

在审计师确定需要进行的测试的性质和范围之前，审计师必须了解在审计初期阶段可能发生的情况或状况，这些情况可能会妨碍审计师有效计划和执行审计的能力，从而无法将风险降至可接受的水平。

2. 风险评估

审计师必须了解被审计实体及其所处环境，包括其内部控制，以识别和评估在财务报表层面和各项认定层面存在的重大错报风险，无论是由于欺诈还是错误所致。

3. 风险应对

审计师必须针对已评估的重大错报风险，通过设计和实施适当的应对措施，获取充分且适当的审计证据。

4. 审计完成阶段

审计师必须确保有充分的依据就总体审计目标的实现情况得出结论，并确保整个审计过程符合《公共会计师职业准则》（SPAP）以及适用法律和法规的要求。

5. 报告阶段

这是审计过程的最后阶段，审计师在此阶段编写审计报告。审计师必须根据对从所获取审计证据中得出的结论进行评估，从而对财务报表形成审计意见。

信永中和印尼所设有Suharli, Sugiharto & Rekan 会计师事务所（KAP）。该事务所提供对历史财务报表的审计服务（即法定审计）。企业使用法定审计服务的主要好处包括确保财务报表的可靠性与可信度、满足监管要求、提升公司声誉、协助识别潜在问题。

独立审计师会对财务报表进行评估并出具审计意见，从而提高财务报表使用者（如投资者和债权人）的信任度。

法定审计的交付成果通常是指审计师根据适用的法律法规要求须向被审计单位或相关监管部门提交的正式文件或输出结果。信永中和印尼所在法定审计中所提供的交付成果包括：

- 独立审计师报告：包含对财务报表的审计意见，如无保留意见 (unqualified opinion)、保留意见 (qualified opinion)、否定意见 (adverse opinion) 和无法表示意见 (disclaimer of opinion)。
- 管理建议书：包括非重大性质的审计发现、内部控制的缺陷以及改进建议。

历史财务报表审计是涉及企业行为（如并购、首次公开募股或重大投资）的商业交易中尽职调查流程的关键部分，原因如下：

1. 提供可靠的财务概况
审计确保财务报表的编制符合适用的会计准则。这使买方、投资者或监管机构能够确信公司的财务状况得到了公允反映。
2. 识别财务和运营风险
审计有助于发现潜在问题，例如资产和负债的错报、无法收回的应收账款、错误、欺诈行为或法律违规。通过识别这些风险，相关方可以评估交易价格是否公允，或是否需要调整。
3. 评估业绩和历史趋势
投资者或收购方需要可靠依据来评估企业的盈利能力、运营效率以及长期增长。经审计的财务报表可提供有效的对比基础。
4. 支持公允价值评估
审计增强了企业估值模型所用数据的完整性，从而使估值结果更具可信度。
5. 遵守法规要求监管合规
在企业行为公司行动中，经过审计的历史财务报表是监管机构的强制性要求，旨在保护公众和投资者的利益。
6. 提升第三方信任
经审计的财务报表传递出表明了企业的透明化运营与专业化管理具有透明度与专业管理的信号，这对于吸引战略投资者、业务合作伙伴或外部融资至关重要。

历史财务报表的审计不仅仅是走形式，而是一项降低风险、增强信任的关键工具，确保商业交易基于准确且可靠的信息进行。在企业行为的背景下，这成为尽职调查中不可忽视的基本要素。

SW

 Catalyst for success

SW Business Advisory

Deal & Corporate Action

- Risk, SOP & Internal Audit
- Cost and Project Monitoring
- IPO Readiness & Fund Rising
- Business Process Outsourcing
- FDI, Compliance, and Market Entry
- Restructuring & Financial Modelling
- Due Diligence, Merger & Acquisition
- Feasibility, Fairness, & Business Plan

Shan Shan
山山

Wei Wei
威威

   SW Indonesia @shinewing.indonesia sw-indonesia.com

Trainee Development - Platinum

ICAEW
AUTHORISED
TRAINING EMPLOYER

RECOGNISED
EMPLOYER
PARTNER

INSTITUTE OF
SINGAPORE
CHARTERED
ACCOUNTANTS

Chartered
Accountant
SINGAPORE

Accredited
Training
Organisation

Uji Tuntas Keuangan

PENULIS Sonny Christian

EMAIL sonny.christian@shinewing.id

Financial Due Diligence (FDD) merupakan proses penting dalam aksi korporasi strategis seperti merger, akuisisi, dan investasi. FDD bertujuan untuk menilai kondisi keuangan perusahaan secara menyeluruh, mengidentifikasi risiko tersembunyi, dan memastikan kelayakan transaksi. Proses ini mencakup analisis atas aset, liabilitas, arus kas, serta kepatuhan terhadap standar akuntansi. Baik pembeli maupun penjual diuntungkan melalui FDD, karena dapat meningkatkan transparansi, nilai tawar, dan mempercepat proses transaksi. FDD membutuhkan tim profesional multidisiplin dan menjadi landasan penting dalam pengambilan keputusan bisnis yang akurat.

Era globalisasi dan digitalisasi mendorong aksi korporasi lintas negara. Aksi korporasi multinasional melahirkan transaksi bisnis seperti merger, akuisisi, kredit, investasi, ataupun model bisnis dengan kerjasama yang mengingat.

Akurasi informasi keuangan menjadi faktor krusial dan seringkali sebagai pengubah permainan dalam aksi korporasi profesional. Keterlibatan profesional dalam transaksi strategik itu menjadi keniscayaan.

Salah satu tahapan dalam sebuah aksi korporasi profesional adalah UjiTuntas Keuangan atau Financial Due Diligence (FDD). Uji tuntas keuangan adalah proses investigasi menyeluruh terhadap kondisi keuangan suatu perusahaan, yang bertujuan menilai kewajaran data, mengungkap risiko tersembunyi, serta memastikan tidak ada “kejutan” yang bisa merugikan pihak pembeli atau investor di kemudian hari.

Proses ini mencakup pemeriksaan atas kualitas aset, kualitas liabilitas, kualitas pendapatan, integritas biaya, relevansi elemen-elemen dalam laporan keuangan historis, kualitas pendapatan, arus kas, struktur modal, hingga kepatuhan terhadap standar akuntansi yang berlaku. Dengan kata lain, FDD bertujuan memberikan gambaran utuh tentang kondisi keuangan aktual perusahaan yang menjadi target transaksi.

FDD bukan hanya diperlukan dalam akuisisi besar-besaran oleh korporasi, namun juga pada berbagai skenario bisnis lain. Misalnya dalam: Merger (penggabungan dua perusahaan menjadi satu entitas baru), Akuisisi (pengambilalihan sebagian atau seluruh saham perusahaan lain), Investasi Ekuitas (pembelian saham oleh investor institusi), Spin-off (pemisahan unit usaha dari induk), atau Split-off, di mana pemegang saham induk menukar saham dengan saham perusahaan baru hasil pemisahan.

Dalam semua skenario tersebut, FDD menjadi alat bantu penting untuk membuat keputusan yang cermat dan berbasis data.

Uji tuntas tak hanya penting bagi pembeli atau investor. Penjual pun memiliki kepentingan untuk melibatkan konsultan keuangan profesional dalam hal menyiapkan data keuangan yang akurat dan transparan, termasuk menjadwab pertanyaan eksekutor FDD dari pihak pembeli.

Bagi pembeli, FDD memberikan keyakinan bahwa data yang disajikan tidak menyesatkan. Lewat FDD, pembeli bisa menilai kewajaran valuasi, mengidentifikasi risiko—seperti utang tersembunyi, kewajiban pajak, atau pendapatan yang tidak berulang—hingga menakar kelayakan investasi secara realistis.

Sementara bagi penjual, FDD membantu meminimalkan temuan negatif yang bisa menurunkan valuasi, memperkuat posisi dalam negosiasi, serta mempercepat proses transaksi. Penjual yang proaktif melakukan FDD menunjukkan kesiapan dan profesionalisme di mata investor.

Pelaksanaan FDD memerlukan keahlian lintas bidang. Biasanya tim FDD terdiri dari profesional dengan latar belakang keuangan, akuntansi, dan perpajakan. Beberapa praktisi keuangan memegang gelar profesional seperti Certified Public Accountant (CPA), Chartered Financial Analyst (CFA), dan Certified Internal Auditor (CIA).

Keberadaan tenaga ahli yang kompeten dalam bidang Keuangan, Akuntansi, dan Pajak (FAT) ini menjadi kunci dalam mendeteksi risiko potensial, kewajiban tersembunyi, hingga kemungkinan adanya kecurangan.

Beberapa konsultan keuangan bahkan menjadikan integrasi keahlian tersebut sebagai nilai jual utama mereka, termasuk dalam layanan yang ditawarkan oleh firma seperti SW Business Advisory, salah satu unit usaha SW Indonesia, yang telah berpengalaman mengelola proses FDD bagi berbagai klien.

Secara umum, pelaksanaan FDD diawali dengan penentuan ruang lingkup serta tujuan uji tuntas. Setelah itu dilakukan pengumpulan dan analisis data keuangan historis dan proyeksi, termasuk laporan laba rugi, neraca, arus kas, dan catatan keuangan.

Langkah selanjutnya adalah menilai kualitas aset dan kualitas pendapatan, mengidentifikasi transaksi yang bersifat tidak berulang, mengevaluasi modal kerja dan struktur pendanaan, serta menelaah potensi kewajiban kontinjensi seperti pajak, litigasi, atau perjanjian kontraktual.

Tim FDD juga akan menelaah tren dan rasio keuangan, serta menilai efektivitas pengendalian internal dan kepatuhan terhadap regulasi. Hasil dari proses ini dituangkan dalam laporan yang berisi temuan dan rekomendasi, sesuai dengan kebutuhan pengguna—baik itu pembeli, investor, maupun manajemen internal perusahaan.

Yang perlu dicatat, metodologi FDD bersifat fleksibel dan unik. Penyesuaian perlu dilakukan sesuai dengan kompleksitas transaksi dan karakteristik industri yang menjadi objek uji tuntas.

Dalam dunia bisnis yang kian dinamis dan kompetitif, uji tuntas keuangan bukan lagi sekadar formalitas. Ini adalah kebutuhan strategis untuk menghindari kesalahan fatal dalam pengambilan keputusan investasi. Uji tuntas yang dilakukan dengan cermat, oleh tim yang kompeten, akan menjadi fondasi kuat dalam menjaga kepercayaan, akurasi, dan keberlanjutan bisnis di masa depan.

SW

Uji Tuntas Perpajakan

PENULIS Rani Widianti

EMAIL rani.widianti@shinewing.id

Dalam dinamika dunia bisnis, proses Uji Tuntas Pajak atau Tax Due Diligence (TDD) menjadi instrumen penting untuk mengidentifikasi risiko pajak sebelum aksi korporasi seperti merger, akuisisi, atau investasi strategis dilakukan. TDD tidak hanya mengungkap risiko tersembunyi yang berpotensi mengganggu kesepakatan, tetapi juga menjadi alat penting untuk menilai kesehatan fiskal suatu Perusahaan. Hasil TDD dapat menentukan arah negosiasi, dari penyesuaian harga hingga pembatalan transaksi. Dalam pelaksanaannya, Konsultan Pajak profesional berperan sebagai penjaga kepentingan, baik bagi pembeli maupun penjual. Lebih dari sekadar bentuk kepatuhan, TDD turut memperkuat posisi perusahaan di mata investor dan otoritas sekaligus mencerminkan tata kelola yang baik. Karena itu, sebelum menandatangani kesepakatan besar, pastikan semua risiko—terutama pajak—sudah teridentifikasi dan dipahami.

Dalam dunia bisnis, tak ada yang ingin membeli kucing dalam karung. Apalagi jika yang dipertaruhkan adalah dana miliaran rupiah dalam aksi korporasi, seperti merger, akuisisi, atau investasi strategis.

Di sinilah Uji Tuntas Pajak atau Tax Due Diligence (TDD) memainkan peran penting. Proses TDD ibarat “pemeriksaan menyeluruh” terhadap kondisi perpajakan sebuah perusahaan sebelum kesepakatan bisnis benar-benar ditandatangani.

Tujuan LDD adalah menyisir setiap potensi risiko pajak yang bisa membebani pihak pembeli atau investor di kemudian hari. Jangan sampai kesalahan di masa lalu—yang tersembunyi rapi dalam tumpukan dokumen pajak—berujung menjadi bom waktu yang merugikan setelah transaksi bisnis disepakati.

TDD bukan sekadar rutinitas administratif. Ini adalah instrumen krusial yang membantu pengambil keputusan memahami secara utuh “kesehatan fiskal” sebuah perusahaan. Dalam banyak kasus, hasil TDD bisa mengubah arah negosiasi—menurunkan valuasi, menunda transaksi, atau bahkan membatalkan aksi korporasi sepenuhnya.

Selain itu, uji tuntas pajak juga bisa jadi indikator bahwa sebuah perusahaan dikelola dengan prinsip tata kelola yang baik dan kepatuhan pajak. Perusahaan yang administrasi perpajakan rapi akan lebih mudah menarik kepercayaan investor, mitra strategis, maupun otoritas.

TDD harus dilakukan oleh praktisi pajak profesional yang kompeten. Di Indonesia, praktisi pajak profesional terdaftar memiliki Bersertifikat Konsultan Pajak (BKP) dan memiliki izin praktik Konsultan Pajak dari Kementerian Keuangan Republik Indonesia.

Konsultan Pajak merupakan salah satu profesi keuangan yang dibutuhkan dalam aksi korporasi profesional. Konsultan Pajak perlu dilibatkan oleh calon perusahaan pengakuisisi (Sisi Pembeli), juga oleh perusahaan target (Sisi Penjual).

Bagi Sisi Pembeli, Konsultan Pajak akan membantu mengamankan pembeli dari risiko kewajiban pajak masa lalu perusahaan yang diakuisisi, yang berpotensi terjadi setelah transaksi bisnis diselesaikan. Sementara bagi Sisi Penjual, Konsultan Pajak akan membantu mengamankan pembeli dari tekanan negosiasi, dimana risiko pajak sebagai bagian menekan harga jual dalam proses negosiasi nilai transaksi.

Secara garis besar, TDD terdiri dari beberapa tahap berikut:

1. Pengumpulan Dokumen
Ini tahap awal, di mana tim penguji mengumpulkan berbagai data—mulai dari laporan keuangan, Surat Pemberitahuan (SPT) bulanan dan tahunan, bukti setor pajak, hingga catatan transaksi terkait aspek perpajakan.
2. Analisis Dokumen
Dokumen yang sudah dikumpulkan kemudian ditelaah untuk mengidentifikasi potensi ketidaksesuaian, kewajiban pajak yang belum dipenuhi, atau celah-celah yang bisa menimbulkan kewajiban dan/atau sengketa pajak.
3. Wawancara dan Konfirmasi
Untuk transaksi-transaksi yang rumit, tim Konsultan Pajak melakukan klarifikasi langsung kepada manajemen atau staf pajak perusahaan.

3. Wawancara dan Konfirmasi

Untuk transaksi-transaksi yang rumit, tim Konsultan Pajak melakukan klarifikasi langsung kepada manajemen atau staf pajak perusahaan.

4. Penyusunan Laporan

Semua temuan dituangkan dalam laporan yang dapat berbentuk ringkasan eksekutif untuk keperluan strategis, atau laporan komprehensif untuk kebutuhan audit internal.

5. Tindak Lanjut

Berdasarkan laporan tersebut, perusahaan bisa menyusun strategi mitigasi risiko, negosiasi ulang transaksi, atau memperbaiki kepatuhan perpajakan yang selama ini luput dari perhatian.

SW Tax Consulting memahami bahwa TDD bermanfaat bagi pengambil keputusan, baik Sisi Pembeli maupun Sisi Penjual. Manfaatnya menyentuh berbagai aspek penting dalam pengambilan keputusan:

1. Mengungkap Risiko Tersembunyi

Banyak kasus menunjukkan bahwa kewajiban pajak yang tak tercatat rapi bisa menjadi beban besar setelah akuisisi.

2. Dasar Pengambilan Keputusan yang Rasional

Dengan informasi pajak yang jelas, manajemen punya landasan kuat untuk memutuskan lanjut atau tidaknya sebuah transaksi.

3. Alat Negosiasi Harga dan Klausul Perlindungan

Temuan dari TDD dapat digunakan untuk menegosiasikan ulang valuasi, atau menyusun klausul-klausul jaminan (indemnity clause) yang melindungi pembeli dari risiko di masa depan.

4. Menjamin Kepatuhan Regulasi

Dalam era keterbukaan informasi dan peningkatan pengawasan fiskal, kepatuhan terhadap pajak menjadi daya saing tersendiri.

5. Menghindari Sanksi dan Denda Pajak

Dengan mengetahui titik-titik rawan sejak awal, perusahaan bisa memperbaiki kepatuhan dan menghindari denda dari otoritas pajak.

Dalam lanskap bisnis yang makin kompetitif, kemampuan perusahaan untuk memetakan dan mengelola risiko perpajakan menjadi nilai tambah yang nyata. TDD bukan hanya proses pengecekan, tetapi bentuk kesiapan perusahaan dalam menghadapi masa depan dengan lebih aman dan terukur. Jadi sebelum menandatangani kesepakatan besar, pastikan semua sudut telah diperiksa. Termasuk—dan terutama—urusan pajak.

Uji Tuntas Legal

PENULIS Bella Amanda

EMAIL bella.siboro@shinewing.id

Legal Due Diligence (LDD) merupakan proses investigasi hukum yang menyeluruh terhadap suatu perusahaan, aset, atau entitas yang menjadi objek transaksi, yang bertujuan untuk mengidentifikasi risiko hukum yang tersembunyi. LDD meliputi pemeriksaan legalitas dokumen, status perizinan, kepemilikan aset, kontrak penting, dan catatan sengketa hukum. Proses ini sangat penting dalam aksi korporasi seperti akuisisi dan investasi, membantu perusahaan memetakan potensi risiko sejak awal dan membuat keputusan yang tepat. LDD harus dilakukan oleh praktisi hukum yang kompeten dan mencakup tahapan-tahapan seperti memahami ruang lingkup pekerjaan, mengumpulkan dan menganalisis dokumen, wawancara, dan menyiapkan laporan LDD. Pentingnya LDD juga sejalan dengan prinsip kehati-hatian dalam Undang-Undang No. 40 Tahun 2007 tentang Perseroan Terbatas. Oleh karena itu, memiliki penasihat hukum yang kompeten sangat penting untuk mendukung tujuan perusahaan dalam aksi korporasi yang melibatkan LDD.

Jakarta — Dunia bisnis bergerak cepat. Dalam hitungan hari—bahkan jam—sebuah keputusan bisa berdampak besar. Setiap keputusan penting, terutama yang menyangkut aksi korporasi seperti penggabungan usaha, akuisisi, investasi, kredit atau restrukturisasi, tidak boleh hanya mengandalkan perhitungan internal dan intuisi bisnis.

Satu langkah penting yang kerap menjadi pegangan dalam aksi korporasi adalah Uji Tuntas Legal atau Legal Due Diligence (LDD). Sejak lama LDD dianggap langkah perlindungan hukum yang tidak boleh ditinggalkan dalam transaksi bisnis.

Legal Due Diligence adalah proses investigasi hukum secara menyeluruh terhadap perusahaan, aset, atau entitas yang menjadi objek transaksi. Tujuan jelas, yakni memastikan tidak ada risiko hukum tersembunyi yang bisa menjadi bom waktu di kemudian hari.

Dalam praktiknya, LDD mencakup banyak aspek. Mulai dari pemeriksaan legalitas dokumen perusahaan, status perizinan, kepemilikan aset, kontrak-kontrak penting, hingga rekam jejak sengketa hukum—baik yang sedang berjalan, berpotensi muncul, maupun yang telah diselesaikan.

Dengan LDD, perusahaan bisa lebih tenang karena potensi risiko sudah dipetakan sejak awal. Bahkan tak jarang, hasil LDD membuat manajemen memutuskan untuk menarik diri dari transaksi karena risiko dinilai terlalu besar.

Hal ini juga sejalan dengan semangat Undang-Undang No. 40 Tahun 2007 tentang Perseroan Terbatas, yang menggarisbawahi pentingnya prinsip kehati-hatian dan perlindungan terhadap kepentingan pemegang saham.

LDD bukan sekadar formalitas, karena LDD bersifat sangat teknis dan krusial. LDD harus dilakukan oleh praktisi hukum yang kompeten—biasanya oleh konsultan hukum yang memang berpengalaman di bidang hukum korporasi, investasi, atau pasar modal.

Metodologi LDD secara umum meliputi beberapa tahapan:

1. **Pemahaman Ruang Lingkup Kerja**
Konsultan hukum dan klien duduk bersama untuk memahami tujuan transaksi, jenis usaha, dan ruang lingkup yang ingin ditelaah.
2. **Pengumpulan Dokumen**
Tim Konsultan Hukum mengajukan daftar dokumen yang diperlukan—biasanya berupa akta pendirian, anggaran dasar, perizinan, laporan keuangan, kontrak-kontrak penting, bukti kepemilikan aset, hingga catatan perkara hukum.
3. **Analisis Dokumen**
Dokumen yang diterima dianalisis secara menyeluruh untuk mencari celah hukum, potensi wanprestasi, pelanggaran regulasi, atau ketidaksesuaian dengan peraturan yang berlaku.

4. Wawancara Terhadap Manajemen

Dalam beberapa kasus, tim Konsultan Hukum juga mewawancarai manajemen atau pihak terkait untuk mendapatkan klarifikasi.

5. Penyusunan Laporan LDD

Hasil analisis dituangkan dalam laporan LDD yang berisi temuan-temuan penting dan rekomendasi langkah strategi.

Dalam beberapa penugasan LDD, tim Kuasa Hukum SW Indonesia menemukan perusahaan target yang diperiksa memiliki sengketa hukum di pengadilan. Hal ini belum diungkap oleh manajemen perusahaan target (Sisi Penjual) selama proses penjajakan akuisisi oleh calon perusahaan pengakuisisi.

Dalam contoh kasus lain, SW Counselor At Law juga pernah direkrut dalam penugasan LDD untuk membantu manajemen perusahaan target (Sisi Penjual). Konsultan Hukum dari Sisi Penjual akan membantu manajemen perusahaan target untuk memenuhi permintaan Kuasa Hukum dari calon perusahaan pengakuisisi (Sisi Pembeli) dalam hal menyiapkan data, menjawab pertanyaan, dan menjelaskan aspek legal atas yang ditanyakan selama proses LDD.

Dengan demikian, pastikan perusahaan Anda memiliki Kuasa Hukum yang kompeten untuk mendukung tujuan perusahaan dalam rangka aksi korporasi. Terlebih ketika LDD menjadi salah satu tahapan yang disyaratkan dalam aksi korporasi tersebut.

SW

Uji Tuntas Keberlanjutan

PENULIS Febryanti Simon

EMAIL febryanti.simon@shinewing.id

Sustainability Due Diligence (SDD) adalah mekanisme evaluasi menyeluruh untuk menilai risiko dan dampak ESG secara proaktif, baik dalam operasional internal maupun rantai pasok. Berbeda dari Sustainability Report, SDD bersifat preventif dan digunakan untuk mengidentifikasi potensi risiko sebelum keputusan strategis diambil. Proses ini melibatkan analisis berbasis standar global seperti GRI, UNGPs, dan OECD Guidelines. SDD mendukung perusahaan dalam meningkatkan transparansi, reputasi, dan kepatuhan terhadap regulasi. Dengan demikian, SDD menjadi bagian integral dalam strategi keberlanjutan yang bertanggung jawab.

Perkembangan global menyeret dunia bisnis untuk menyelenggarakan dan melaporkan inisiatif keberlanjutan. Lingkup 1 dan Lingkup 2 dalam perjalanan dekarbonisasi sudah lazim diimplementasikan dalam hal kesadaran, strategi, tata kelola, pelaporan dan asurans. Saat ini dunia keberlanjutan mulai masuk lingkup 3, yang menyertakan keberlanjutan dalam rantai pasokan atau proses bisnis perusahaan dari hulu sampai ke hilir.

Peusahaan yang terdaftar di pasar modal di Indonesia wajib menyusun dan mempublikasikan laporan keberlanjutan. Kewajiban ini diatur dalam Peraturan Otoritas Jasa Keuangan (POJK) Nomor 51/POJK.03/2017 tentang Penerapan Keuangan Berkelanjutan bagi Lembaga Jasa Keuangan, Emiten, dan Perusahaan Publik, serta Surat Edaran OJK Nomor 16/SEOJK.04/2021 tentang Bentuk dan Isi Laporan Tahunan Emiten atau Perusahaan Publik.

Laporan Berkelanjutan bertujuan untuk menginformasikan publik tentang kinerja perusahaan dalam hal keberlanjutan, termasuk aspek lingkungan, sosial, dan tata kelola (ESG). Banyak perusahaan mengaku sudah melakukan inisiatif ESG dan menyusun laporan berkelanjutan, bahkan sudah ada yang sudah dilakukan asurans atas laporan itu.

Perkembangan selanjutnya, klaim inisiatif ESG atau Dekarbonisasi tidak cukup dilakukan pengukuran dan asurans. Lebih jauh, Konsultan Keberlanjutan dari SW Sustainability Center mengembangkan dan menawarkan Uji Tuntas Keberlanjutan atau Sustainability Due Diligence (SDD). Jasa SDD dikembangkan untuk merespon tuntutan, bahkan tekanan, global terhadap transparansi dan integritas keberlanjutan sebuah entitas.

Dalam jangka waktu dekat, kebutuhan SDD menjadi semakin krusial sebagai mekanisme penting untuk memverifikasi, mengendalikan, dan memastikan bahwa praktik bisnis benar-benar sejalan dengan prinsip keberlanjutan yang sesungguhnya. SDD berperan sebagai sistem evaluasi menyeluruh terhadap risiko dan dampak ESG, baik dalam operasional internal maupun rantai pasok perusahaan, untuk membedakan antara komitmen nyata dan sekadar klaim kosmetik.

SDD idealnya dilakukan **sebelum pengambilan keputusan strategis**, seperti pemilihan pemasok, segmentasi pasar, merger dan akuisisi, pendanaan proyek, pemilihan mitra kerja, atau pengembangan produk baru. Namun, praktik terbaik menunjukkan bahwa SDD juga dapat dilakukan secara berkala sebagai bagian dari proses tata kelola dan manajemen risiko perusahaan.

Perlu dibedakan antara *Sustainability Due Diligence* dengan jasa penyusunan *Sustainability Report*. Jika penyusunan Sustainability Report bertujuan membantu perusahaan menyampaikan kinerja ESG yang sudah dilakukan kepada publik, biasanya dalam format laporan tahunan berbasis standar seperti GRI atau IFRS S1/S2, sedangkan SDD bertindak lebih sebagai investigasi preventif yang berorientasi pada identifikasi risiko tersembunyi dan potensi dampak ESG di masa depan. ***Sustainability Report* berfungsi sebagai komunikasi keberlanjutan, SDD sebagai kontrol keberlanjutan.** Keduanya penting, tetapi digunakan pada tahapan yang berbeda dalam perjalanan bisnis.

Agar proses SDD dapat dilakukan secara efektif, perusahaan membutuhkan mitra yang memahami kompleksitas isu ESG dan memiliki pendekatan yang berbasis analisis risiko. Di sinilah dibutuhkan profesional di keberlanjutan, untuk menjadi mitra strategis dalam menjalankan Sustainability Due Diligence yang komprehensif dan independen.

Konsultan Keberlanjutan harus melibatkan tim yang memiliki latar belakang lintas disiplin dengan keahlian dalam strategi ESG, penilaian risiko, dan keterlibatan pemangku kepentingan. Tim SDD tidak hanya melakukan evaluasi, tetapi juga membantu klien memahami area peningkatan yang paling berdampak bagi reputasi dan keberlanjutan bisnis mereka.

Tim dari Konsultan Keberlanjutan harus memahami bahwa setiap perusahaan memiliki dinamika operasional yang berbeda. Karena itu, proses SDD dirancang untuk dapat diterapkan secara luas di berbagai lokasi dan konteks industri. Proses ini dapat dilakukan di seluruh lokasi operasional maupun rantai pasok perusahaan, baik itu di dalam negeri maupun lintas negara.

Fleksibilitas dalam metode kerja memungkinkan tim Konsultan Keberlanjutan mendampingi klien secara daring maupun luring, menyesuaikan dengan kebutuhan dan lokasi klien. Pendekatan ini memastikan bahwa setiap asesmen ESG dilakukan secara tepat sasaran dan relevan terhadap risiko serta peluang yang dihadapi masing-masing organisasi.

Metodologi yang digunakan dalam SDD mencakup pendekatan kualitatif dan kuantitatif, dimulai dari pengumpulan dokumen, wawancara mendalam, observasi lapangan, hingga benchmarking terhadap standar global seperti GRI (Global Reporting Initiative), UNGPs (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights) yang menekankan tanggung jawab perusahaan untuk menghormati hak asasi manusia, serta OECD Guidelines.

Analisis akan mencakup area lingkungan, HAM, ketenagakerjaan, antikorupsi, tata kelola, dan aspek sosial lainnya yang berdampak pada keberlanjutan bisnis.

Sebagai bagian dari layanan SW Sustainability Center, klien tidak hanya memperoleh analisis, tetapi juga solusi yang dapat langsung ditindaklanjuti, berupa laporan terstruktur yang mencakup pemetaan risiko ESG, rekomendasi perbaikan kebijakan dan operasional, penilaian kesiapan terhadap regulasi (readiness assessment), serta executive summary yang siap digunakan untuk komunikasi dengan investor dan pemangku kepentingan. Tak hanya itu, workshop atau debriefing session juga akan dilakukan untuk memastikan bahwa hasil due diligence dapat diimplementasikan dengan optimal.

Pengelolaan risiko ESG bukan lagi pilihan melainkan keharusan. Dengan SDD, perusahaan dapat mengambil kendali atas masa depannya melalui langkah yang terukur, strategis, dan bertanggung jawab. Keterlibatan Konsultan Keberlanjutan profesional menjadi mitra andal dalam mendukung klien untuk menjadikan keberlanjutan sebagai inti dari strategi bisnis, bukan sekadar pelengkap.

SW

Audit Wajib

PENULIS Centya Octavia

EMAIL centya.octavia@shinewing.id

Dalam proses Due Diligence (DD), para profesional pelaksana berbagai macam DD meminta hasil Audit atas Laporan Keuangan Historis, atau umumnya disebut Audit Wajib. Audit wajib adalah tinjauan yang diwajibkan secara hukum atas laporan dan catatan keuangan perusahaan, yang dilakukan oleh auditor eksternal independen untuk menentukan apakah suatu organisasi memberikan gambaran yang adil dan akurat tentang posisi keuangannya. Audit wajib ini harus dilakukan setiap tahun. Berdasarkan metodologi audit, tahapan audit wajib perusahaan yaitu meliputi pemeriksaan pendahuluan, penilaian risiko, respon risiko, penyelesaian audit dan pelaporan. Hasil akhir dari audit wajib biasanya merujuk pada dokumen formal berupa Laporan Auditor Independen dan Surat Manajemen, yang harus diberikan oleh auditor kepada entitas yang diaudit.

Dalam sebuah aksi korporasi profesional, proses Uji Tuntas, atau Due Diligence (DD), menjadi bagian terintegrasi yang harus dilakukan untuk mengamankan kepentingan Sisi Pembeli maupun Sisi Penjual. DD dapat berupa Uji Tuntas Keuangan (FDD), Uji Tuntas Perpajakan (TDD), Uji Tuntas Legal (LDD), atau bahkan uji tuntas lain seperti Uji Tuntas Teknologi Informasi (IT DD) pada bisnis yang melekat pada keterlibatan Teknologi Informasi.

Dalam proses Due Diligence, para profesional pelaksana berbagai macam DD itu meminta hasil Audit Atas Laporan Keuangan Historis, atau umumnya disebut Audit Wajib.

Audit wajib adalah tinjauan yang diwajibkan secara hukum atas laporan dan catatan keuangan perusahaan atau pemerintah, yang dilakukan oleh auditor eksternal independen untuk menentukan apakah suatu organisasi memberikan gambaran yang adil dan akurat tentang posisi keuangannya. Jenis audit ini diamanatkan oleh hukum untuk jenis perusahaan tertentu, seperti perusahaan terbatas publik, dan bertujuan untuk meningkatkan tata kelola, transparansi, dan kepercayaan terhadap keuangan yang dilaporkan.

Audit wajib ini merupakan persyaratan hukum dan harus dilakukan setiap tahun. Tujuannya adalah untuk memberikan transparansi dan keakuratan informasi keuangan kepada para pemangku kepentingan. Perusahaan diharuskan menjalani audit tahunan yang ditetapkan undang-undang kecuali jika mereka memenuhi syarat untuk pengecualian audit.

Kepatuhan merupakan salah satu alasan utama perusahaan menjalani audit wajib. Memahami perubahan dalam peraturan dapat sangat menyita waktu, dan dengan semakin banyaknya peraturan dan persyaratan wajib, kepatuhan yang buruk dapat mengakibatkan risiko yang signifikan bagi bisnis Anda. Auditor eksternal dapat mengidentifikasi area kelemahan dan penyimpangan, menawarkan panduan sebelum potensi perubahan dalam persyaratan akuntansi. Evaluasi sistem dan kontrol internal memberi auditor pemahaman yang lebih baik tentang proses bisnis Anda, sebagai dasar untuk efisiensi dan transparansi.

Salah satu keuntungan lain dari audit adalah memastikan akuntabilitas pekerja yang bertanggung jawab untuk menjaga integritas keuangan dalam perusahaan. Audit dapat mengungkapkan penyimpangan dan akibatnya bertindak sebagai pencegah potensial untuk penipuan.

Auditor secara independen memverifikasi bahwa laporan keuangan suatu organisasi menunjukkan pandangan yang benar dan wajar tentang keadaan perusahaan pada tanggal akhir tahun dan hasil untuk tahun yang berakhir saat itu. Hal ini memberikan kredibilitas kepada klien, pemegang saham, pemberi pinjaman, dan pembeli potensial, meskipun auditor memiliki tanggung jawab tunggal kepada pemegang saham dan tidak bertanggung jawab atas ketergantungan siapa pun pada laporan keuangan.

Audit wajib selalu dilakukan oleh auditor independen (eksternal) yang ditunjuk oleh perusahaan atau lembaga yang bersangkutan. Auditor ini adalah anggota Kantor Akuntan Publik (KAP) atau firma audit yang memiliki kualifikasi profesional. Auditor memeriksa laporan dan dokumen keuangan untuk mengetahui adanya kesalahan, penipuan, dan ketidakkonsistenan.

Proses ini juga mencakup penilaian pengendalian dan prosedur internal perusahaan. Auditor independen tersebut bertanggung jawab untuk memberikan opini independen mengenai keakuratan dan kebenaran laporan keuangan perusahaan.

Berdasarkan metodologi audit, tahapan audit wajib Perusahaan adalah sebagai berikut:

1. Pemeriksaan Pendahuluan (*Preliminary Engagement*)
Sebelum auditor menentukan sifat dan luas pengujian yang harus dilakukan, auditor harus memahami kondisi atau situasi yang, jika terjadi selama tahapan awal suatu audit, dapat menghambat kemampuan auditor untuk merencanakan dan melaksanakan audit secara efektif, sehingga tidak memungkinkan untuk menurunkan risiko hingga level yang dapat diterima.
2. Penilaian Risiko (*Risk Assessment*)
Auditor harus memperoleh pemahaman tentang entitas dan lingkungannya, termasuk pengendalian internal entitas, untuk mengidentifikasi dan menilai risiko salah saji material, baik karena penipuan atau kesalahan, pada tingkat laporan keuangan dan tingkat asersi.
3. Respon Risiko (*Risk Response*)
Auditor harus mendapatkan bukti audit yang cukup dan tepat terkait risiko salah saji material yang telah dinilai, melalui desain dan implementasi respon yang sesuai terhadap risiko tersebut.
4. Penyelesaian Audit (*Completing Audit*)
Auditor harus memastikan bahwa terdapat dasar yang memadai untuk menarik kesimpulan mengenai pencapaian tujuan keseluruhan audit dan bahwa audit telah dilakukan sesuai dengan Standar Profesional Akuntan Publik (SPAP) serta ketentuan hukum dan peraturan yang berlaku.
5. Pelaporan (*Reporting*)
Tahap akhir dalam proses audit, di mana auditor menyusun laporan audit. Auditor harus membentuk suatu opini atas laporan keuangan berdasarkan evaluasi terhadap kesimpulan yang diambil dari bukti audit yang diperoleh.

SW Indonesia menyelenggarakan Kantor Akuntan Publik (KAP) Suharli, Sugiharto & Rekan. KAP Suharli, Sugiharto & Rekan menyediakan jasa audit atas laporan keuangan historis (audit wajib). Manfaat utama dari penggunaan jasa audit wajib bagi perusahaan adalah memastikan keandalan dan kredibilitas laporan keuangan, memenuhi persyaratan regulasi, meningkatkan reputasi perusahaan, dan membantu dalam mengidentifikasi masalah potensial.

Auditor independen mengevaluasi laporan keuangan dan memberikan opini, yang meningkatkan tingkat keyakinan pengguna laporan keuangan yang dituju seperti investor dan kreditor.

Hasil akhir dari audit wajib biasanya merujuk pada dokumen atau output formal yang harus diberikan oleh auditor kepada entitas yang diaudit atau pihak yang berwenang, sesuai dengan ketentuan hukum dan peraturan yang berlaku. Hasil akhir yang diberikan oleh SW Indonesia dalam audit wajib yaitu:

- Laporan Auditor Independen: berupa opini atas laporan keuangan seperti wajar tanpa pengecualian (*unqualified opinion*), wajar dengan pengecualian (*qualified opinion*), tidak wajar (*adverse opinion*), dan pernyataan tidak memberikan opini (*disclaimer of opinion*).
- Surat Manajemen: berisi temuan audit yang bersifat non-material, kelemahan pengendalian internal, serta rekomendasi perbaikan.

Audit Laporan Keuangan Historis merupakan bagian krusial dalam rangkaian DD dalam proses transaksi bisnis pada aksi korporasi (seperti merger, akuisisi, penawaran saham perdana, atau investasi besar), karena alasan-alasan berikut:

1. Menyediakan Gambaran Keuangan yang Andal
Audit memastikan bahwa laporan keuangan telah disusun sesuai dengan standar akuntansi yang berlaku. Ini memberi keyakinan kepada pihak pembeli, investor, atau regulator bahwa kondisi keuangan perusahaan tercermin secara wajar.
2. Mengidentifikasi Risiko Keuangan dan Operasional
Audit membantu mengungkap potensi masalah seperti kesalahan pencatatan aset dan kewajiban, piutang tak tertagih, kesalahan, kecurangan atau pelanggaran hukum. Dengan mengetahui risiko-risiko ini, pihak yang berkepentingan bisa menilai apakah harga transaksi wajar atau perlu disesuaikan.
3. Menilai Kinerja dan Tren Historis
Investor atau pembeli membutuhkan dasar yang kuat untuk mengevaluasi profitabilitas, efisiensi operasional, dan pertumbuhan perusahaan dari waktu ke waktu. Laporan keuangan yang diaudit memberikan dasar perbandingan yang valid.
4. Mendukung Penilaian Nilai Wajar
Audit memperkuat integritas data yang digunakan dalam model valuasi perusahaan sehingga hasil valuasi lebih kredibel.
5. Kepatuhan terhadap Regulasi
Dalam aksi korporasi, laporan keuangan historis yang diaudit adalah persyaratan wajib dari regulator, untuk melindungi kepentingan publik dan investor.
6. Meningkatkan Kepercayaan Pihak Ketiga
Laporan keuangan yang diaudit memberi sinyal bahwa perusahaan transparan dan dikelola secara profesional. Ini penting untuk menarik investor strategis, mitra bisnis, atau pendanaan eksternal.

Audit laporan keuangan historis bukan sekadar formalitas, melainkan alat krusial untuk memitigasi risiko, memperkuat kepercayaan, dan memastikan transaksi bisnis dilakukan berdasarkan informasi yang akurat dan terpercaya. Dalam konteks aksi korporasi, ini menjadi fondasi yang tidak bisa diabaikan dalam Uji Tuntas.

SCAN BARCODE

Life at

SW

INDONESIA

SW INDONESIA

PORTA SANCTA

St. Maria Diangkat ke Surga,
Parish Katedral

St. Petrus & Paulus,
Parish Mangga Besar

St. Andreas Kim Tae Gon,
Parish Kelapa Gading

St. Kalvari
Parish Lubang Buaya

St. Aloysius Gonzaga,
Parish Cijantung

St. Stefanus,
Parish Cilandak

St. Maria Regina,
Parish Bintaro Jaya

St. Maria Kusuma Karmel,
Parish Meruya

St. Bernadet,
Parish Pinang

Catalyst for success

SW Counselors at Law MOU with HukumOnline

**20
MAY**

Company Visit Pradita University

27
MAY

 Catalyst for success

SW Digital Solution

Digital Transformation & Cybertrust

- Cyber Security
- Data analytics
- Project Management
- Regulatory Compliance
- Website & Social Media
- Technology Governance
- Personal Data Protection
- Information System Audit

   SW Indonesia @shinewing.indonesia sw-indonesia.com

Shan Shan
山山

Wei Wei
威威

TANGERANG	Unity Building 3rd Floor Jl. Boulevard Gading Serpong M5/21 15810	T. (+6221) 29238919
JAKARTA	UOB Plaza 34th Floor Jl. MH Thamrin Kav.8-10, Jakarta Pusat 10230	T. (+6221) 29932172
SURABAYA	Spazio Building 5th Floor Jl. Mayjen Yono Suwoyo Kav.3, Surabaya 60226	T. (+6231) 99141222

Trainee Development - Platinum

ICAEW
AUTHORISED
TRAINING EMPLOYER

RECOGNISED
EMPLOYER
PARTNER

INSTITUTE OF
SINGAPORE
CHARTERED
ACCOUNTANTS

Chartered
Accountant
SINGAPORE

Accredited
Training
Organisation